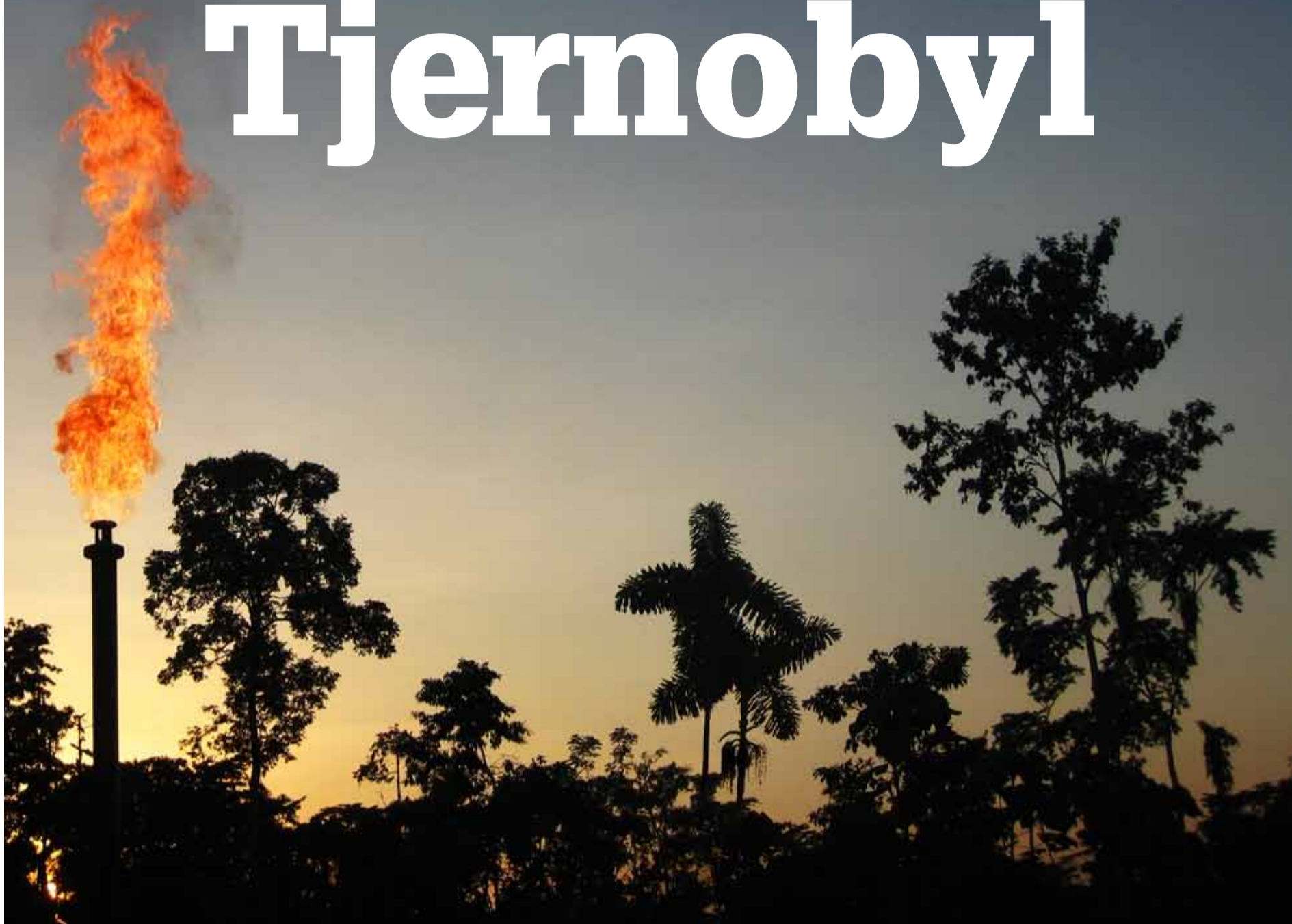

Drabbade stämmer Texaco i Amazonas Tjernobyl

Oljegasförbrännarna är en vanligt förekommande syn i ecuadorianska Amazonas. De står för en procent av den globala uppvärmningen och orsakar sura regn i regionen.

Cancer, förorenat dricksvatten och uttorkade jordar. Luz María Armas är en av de 30 000 personer som på flera sätt har drabbats av Texacos hänsynslösa oljeutvinning i Ecuador. Tillsammans driver de en unik stämningsprocess för att kräva rättvisa.

– Jag hatar dem! Vet du varför? För att de vet! De vet hur mycket jag har fått lida! säger Luz María Armas med gråten i halsen.

Orsaken till de upprörda känslorna är att hon under lång tid levde med Texacos ständiga närvaro. Knappt 50 meter från hennes hus borrade de efter olja, och under nästan tre årtionden släppte det nordamerikanska företaget ut 68 miljarder liter giftigt borrsvatten. Dessutom läckte 64 miljoner liter råolja ut i naturen. Detta skedde i jordens artrikaste ekosystem, Amazonas, där vattendragen fortfarande är förorenade och miljön för alltid förändrad.

– De kom hit och borrade men ingen berättade för oss om riskerna. När vi skulle tvätta oss i bäcken bakom huset lade vi först ut grenar i vattnet för att leda bort all olja. I samma bäck hämtade vi vårt dricksvatten. Vi levde med oljan, konstaterar Luz María Armas.

Hur farligt det var visade sig senare när hennes kycklingar och kor dog efter att ha druckit av vattnet i en bassäng där Texaco dumpat restprodukter från oljeutvinningen. Även odlingar har torkat ut och försämrats. Men inte bara djur och mark har tagit skada, för sju år sedan fick Luz María Armas beskedet att

hon har cancer. Än i dag lever hon med en elakartad tumör i halsen.

– Jag får mer och mer ont för varje dag, berättar hon.

Luz María Armas är långt ifrån ensam. Hälsoproblemen i området är påtagliga. Invånarna i de byar som ligger nära oljeutvinningsområden lever med en mycket hög risk att drabbas av hudsjukdomar, missbildningar och missfall. Enligt en undersökning av två läkare i samarbete med University of London löper de 130 procent högre risk att få cancer än invånarna i Quito, Ecuadors huvudstad.

För att få ett stopp på folkets och naturens lidande organiserade sig de drabbade i Frente de Defensa de la Amazonía, FDA (Fronten för försvar av Amazonas). Folk rörelsen, som består av 30 000 småbönder och ursprungsfolk, står nu bakom den stämningsprocess som drivs mot Texaco.

– Det är vårt hopp och vår vision att man kan återgälda dessa miljö- och hälsoskador som förenar oss, säger FDA:s koordinatör Luis Yanza.

Luz Maria Armas har en tumör i halsen. Hon är en av många som drabbats av cancer efter att ha levt bland Texacos oljespill. Företaget har bland annat skyltt de höga hälsoproblemen i regionen på dålig hygien.

Texaco, som har bytt namn till Chevron, lägger en stor del av skulden för utsläppen på det statliga oljebolaget PetroEcuador, som också har orsakat oljeutsläpp i området. På Chevrons hemsida säger de att "det pågår en kampanj mot företaget där fakta har vinklats och vetenskapliga uppgifter har ignorerats."

Sedan processen mot Texaco inleddes 1993, har folket i Amazonas väntat på domen. En oberoende expert, geologen Richard Cabrera, har rekommenderat ett skadestånd på cirka 200 miljarder svenska kronor. Vinner de fallet kommer pengarna att gå till återställandet av miljö, hälsa och dricksvatten i det område

som kallas Amazonas Tjernobyli. Även de skador som ursprungsbefolkningen har fått utstå ska återställas, då deras traditionella kultur och landområden har tagits ifrån dem.

Fallet mot Texaco är unikt i sitt slag och domen väntas komma under 2010. Som världens största miljömål, där en folklig sammanslutning står mot ett stort transnationellt företag, kan domen bli vägledande för liknande tvister.

En seger för FDA skulle betyda mycket för Luz María Armas och alla andra drabbade. Förhoppningen är att framtida kränkningar av mänskliga rättigheter inte

ska kunna gå obemärkta förbi. För Luz Maria Armas skulle en fällande dom innebära att hennes cancer skulle kunna behandlas och att hennes barnbarn kunde få chansen att leva ett bättre liv i Amazonas.

– Vilken utgång målet än får kommer vi att fortsätta kämpa, säger Luis Yanza.

Benjamin Selling & Hannes Öckerman

►► Följ fallet på:
www.chevrontoxico.com

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.

Texaco säger sig ha städad upp, men än idag finns spår av företagets verksamhet i form av öppna bassänger med oljeavfall.